

VURDERING I FORHOLD TIL ÅPENHETSLOVEN

1. Åpenhetslovens virkeområde

Alle foretak av en viss størrelse, herunder SpareBank 1 Markets («SB1 Markets») plikter å gjennomføre en aktsomhetsvurdering av hvorvidt virksomheten "forårsaker" eller "bidrar til" faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold slik dette er definert i Åpenhetsloven.

For det andre skal Åpenhetsloven sikre allmennheten, eksempelvis forbrukere, organisasjoner, fagforeninger og investorer, tilgang til informasjon om hvordan vi håndterer eventuelle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Lovens formål er å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

2. Vurderingskriterier for SB 1 Markets

2.1 Sparebank 1 Markets virksomhet

SB1 Markets sentrale rolle og virksomhet er å bidra til et velfungerende finansmarked og effektiv allokering av kapital, og dette skjer gjennom ytelse av en rekke regulerte tjenester og aktiviteter som bygger på totalharmoniserte EU-regler (MiFID II). I tillegg til analyse av foretak og bransjer driver SB1 Markets i hovedsak tilrettelegging av verdipapirer for utstedere, rådgivning i oppkjøps- og fusjonsprosesser («M&A»), samt distribusjon, plassering og megling av finansielle instrumenter til og fra investorer. SB1 Markets har pr. april 2024 203 ansatte på 6 lokasjoner i Norge. SB1 Markets er nær 100 % eiet av norske sparebanker i SpareBank 1 Alliansen. I all hovedsak drives virksomheten med norske kunder mot norske investorer.

2.2 Hva skal vurderes

Vurderingen som skal foretas er hvorvidt SB1 Markets investeringstjenestevirksomhet og tilknyttede tjenester "forårsaker" eller "bidrar til" faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt kartlegge og vurdere negative konsekvenser som er direkte knyttet til vår forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere

Det er altså to aktuelle tilknytningssituasjoner SB1 Markets skal kartlegge og vurdere:

- Om vi forårsaker eller bidrar til faktiske eller potensielle negative konsekvenser gjennom "leverandørkjeder eller forretningspartnere" eller
- Om vi forårsaker eller bidrar til faktiske eller potensielle negative konsekvenser gjennom vår egen virksomhet.

3. Vurdering av SB1 Markets egen virksomhet

SB1 Markets sentrale rolle er å bidra til et velfungerende finansmarked og effektiv allokering av kapital, og dette skjer gjennom ytelse av en rekke regulerte tjenester og aktiviteter som bygger på totalharmoniserte EU-regler (MiFID II). På generell basis er SB1 Markets virksomhet etter sin art en type virksomhet som i liten grad vil bidra direkte til denne type negative virkninger.

Om man går nærmere inn på de enkelte investeringstjenestene:

(i) Mottak og formidling av ordre på vegne av kunder: Dette er en tjeneste av utpreget teknisk karakter, og som i meget begrenset grad vil kunne bidra til direkte finansiering av utstedere som har negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. På bakgrunn av en risikobasert tilnærming, ser SB1 Markets ikke behov for at denne type aktiviteter bør være gjenstand for en nærmere aktsomhetsvurdering.

(ii) Utførelse av ordre på vegne av kunder: Dette er en tjeneste av utpreget teknisk karakter, og som i meget begrenset grad vil kunne bidra til direkte finansiering av utstedere som har negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. På bakgrunn av risikobasert tilnærming, ser SB1 Markets ikke behov for at denne type aktiviteter bør være gjenstand for en nærmere aktsomhetsvurdering.

(iii) Omsetning av finansielle instrumenter for egen regning: På den ene side kan man si at egenhandel innebærer en mer direkte finansiering av utstedere som potensielt har negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. På den annen side vil SB1 Markets i liten grad være involvert i egenhandel i førstehåndsmarkedet, med mindre det skjer som ledd i en plasseringstjeneste. Dette vurderes nærmere nedenfor. Når det gjelder egenhandel i annenhåndsmarkedet vil det være som punkt (i) og (ii) over kan ikke se at dette er en aktivitet som bør være gjenstand for en nærmere aktsomhetsvurdering.

(iv) Porteføljeforvaltning og investeringsrådgivning: SB1 Markets har Balansesamarbeid med SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge som også er de 3 største eierne. Forvaltningen innebærer at SB1 Markets gjennomfører samarbeidsbankenes handel i rente- og valuta instrumenter på deres vegne overfor felles kunder.

Det er ikke grunn til å anta at disse 3 samarbeidsbankene driver virksomhet som forårsaker eller bidrar til negative konsekvenser utover at de, som andre banker og verdipapirforetak, kan tenkes å bidra til finansiering av utstedere/kunder som potensielt har negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. De 3 eierbankene finansierer i all hovedsak norske små og mellomstore virksomheter og antas derfor i liten grad å ha et betydelig bidrag i negativ forstand.

(v) Plassering av finansielle instrumenter (med og uten fulltegningsgaranti): Dette er også en form for investeringstjeneste hvor SB1 Markets i spesielle situasjoner kan tenkes å bidra til finansiering av utstedere som potensielt har negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Utsteder er her verdipapirforetakets kunde.

(vi) Tilknyttede tjenester: I tillegg til de tjenester som følger over kan SB1 Markets også yte tilknyttede tjenester som definert i verdipapirhandelloven § 2-6.

Særlig aktuelt som tilknyttet tjeneste for SB1 Markets er direkte kundekontakt i forbindelse med analysetjenester og M&A aktiviteter.

Analysetjenestene er i all hovedsak produsert internt, uten kundekontakt og vil ikke ha negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. På bakgrunn av risikobasert tilnærming, ser SB1 Markets ikke behov for at denne type aktiviteter bør være gjenstand for en nærmere aktsomhetsvurdering.

M&A og rådgivning vil kunne medføre at SB1 Markets i visse tilfeller kan anses å gi et betydelig indirekte bidrag til negativ påvirkning eller vesentlig øke risikoen for slik påvirkning dersom man har oppdrag for kunder som ikke har respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

4. Vurdering av om SB1 Markets forårsaker eller bidrar til faktiske eller potensielle negative konsekvenser gjennom "leverandørkjeder eller forretningspartnere"

Leverandører og forretningspartnere vil i relasjon til SB1 Markets være foretak som utfører utkontrakterte funksjoner og yter andre tjenester vi mottar. For SB1 Markets er tjenesteleverandører knyttet til:

- Leie av lokaler
Lokaler leies av norske eiendomsbesittere i norske byer. På bakgrunn av risikobasert tilnærming, ser SB1 Markets ikke behov for at denne type aktiviteter bør være gjenstand for en nærmere aktsomhetsvurdering.
- Renholdstjenester

Leverandører av renholdstjenester må i samsvar med «Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter» erklære og dokumentere at deres ansatte har lønns- og arbeidsvilkår i tråd med denne. Når det gjelder renholdstjenester hvor disse ikke er direkte leverandør til SB1 Markets er vår leverandør bedt om å dokumentere tilsvarende.

- Rekvisita
- Juridiske tjenester
- Regnskapstjenester
- Konsulenttjenester
- Kjøp av rekvisita eller konsulenttjenester skjer fra norske leverandører. Selv om det kan problematiseres i hvilken grad alle konsulenter følger arbeidstidsbestemmelser ser ikke SB1 Markets behov for at denne type aktiviteter bør være gjenstand for en nærmere aktsomhetsvurdering.
- IKT-systemer

Fra utenlandske leverandører er det spesielt markedsinformasjon og IKT-tjenester som kjøpes.

Det er for Verdipapirforetakenes Forbund («VPFF») av Thommessen gjort en vurdering av hvorvidt kunder av verdipapirforetak må anses som forretningspartnere. Deres konklusjon er:

Den klare ordlyden i åpenhetsloven og ovennevnte uttalelser i forarbeidene innebærer etter vår vurdering at kunder og investeringsobjekter ikke på generelt grunnlag kan anses å være omfattet av verdipapirforetaks plikter etter åpenhetsloven. Det understrekes imidlertid at dette er et uavklart spørsmål, og at det er en risiko for at tilsynsmyndigheter eller domstolene vil ha en annen oppfatning.

5. Bedriftens ansatte

SB1 Markets har 203 ansatte. Arbeidsstokken består i høy grad av medarbeidere med 3-4 års utdanning eller mer. Snittalder ligger i området 40 år med en god blanding av erfarne og unge medarbeidere.

Selskapet er medlem i Finans Norge og har 33 ansatte som er organisert i Finansforbundet. Samarbeidet og reglene for ansatte er nedfelt i selskapets bedriftsavtale som er knyttet til de sentrale partenes avtaler. Dialogen med fagforeningen er god, og den formelle kanalen er bedriftens Kontaktutvalg hvor også verneombud deltar.

Det er etablert rutiner og kanaler – eksterne og interne – for varsling som kan benyttes av de ansatte.

De ansatte får opplæring i etiske regler, anti korrupsjon, anti hvitvask og andre relevante tema.

Forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstakere vurderes til å ikke forårsake eller bidrar til faktiske eller potensielle negative konsekvenser.

6. Oppsummering av risiko

Basert på analysen i pkt. 3, 4 og 5 over er det vår oppfatning at risikoen for at SB1 Markets virksomhet vil ha negative konsekvenser på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er

begrenset. Dette har sammenheng med den faktiske virksomheten som ytes, herunder type tjenester og den konteksten vi opererer i og det begrensede antall leverandører og forretningspartnere vi har.

I tillegg skal det legges til at virksomheten består av regulerte tjenester og aktiviteter som bygger på totalharmoniserte EU-regler (MiFID II) og at SB1 Markets og verdipapirmarkedet er underlagt omfattende tilsyn av Finanstilsynet og andre myndigheter som direkte om indirekte kontrollerer alle sider av virksomheten.

7. Tiltak for å begrense negative konsekvenser

Selv om risikoen for negativ påvirkning anses lav har SB1 Markets flere prosesser og tiltak for å vurdere den løpende virksomheten, leverandører og forretningspartnere opp mot bl.a. åpenhetsloven. Det samme gjelder våre kunder, selv om de ikke er omfattet av begrepet forretningspartner etter åpenhetsloven.

Vurderinger etter åpenhetsloven er implementert i SB1 Markets generelle rutine og leder forretningsstøtte er ansvarlig for at det foretas aktsomhetsvurdering av SB1 Markets, leverandører og forretningspartnere. Det er utarbeidet og sent ut en erklæring til våre leverandører der de bekrefter å følge OECDs retningslinjer og FNs veiledende prinsipper.

Leverandører av renhold må erklære/dokumentere lønns- og arbeidsvilkår for alle ansatte i tråd med «Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter»

SB1 Markets har et Engagement Committee («EC») som godkjenner samtlige investment banking oppdrag i foretaket. I vurderingen av om SB1 Markets skal påta seg et oppdrag vil transaksjonen- eller kundens påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold være blant de momenter som blir vurdert når vi skal påta oss nye oppdrag. Rutineverktøyet for investment banking oppdrag har dette som et obligatorisk sjekkpunkt ved prosjektopprettelsen.

I tillegg vil alle nye kunder av SB1M Markets i forbindelse med kundeopprettelse gjennomgå en utførlig gjennomgang, både i forhold til kartlegging av kundens virksomhet og representanter i forhold til hvitvasking, korrupsjon, sanksjoner m.v., men også andre forhold som f.eks etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hvor kundegruppen via sine søk vil kunne avdekke denne type utfordringer.

SB1 Markets har også ekstern internrevisor som fortløpende reviderer vår virksomhet opp mot lover, regler og forpliktelser, herunder åpenhetsloven. Deres rapporter fremlegges for styret.

8. Tiltak for å begrense negative konsekvenser

Eventuelle henvendelser knyttet til SB1 Markets etterlevelse av Åpenhetsloven kan rettes til SB1 Markets' Chief Operating Officer: Kjetil Malvik, kjetil.malvik@sb1markets.no

Foretakets aktsomhetsvurderinger og redegjørelsen etter åpenhetsloven for 2024 ble styrebehandlet 17. april 2024, og er signert av samtlige av styrets medlemmer.